

Plenum

Torsdag 6.2.2025 kl. 16.00—18.51

2.5. Muntlig fråga om beredskap och försörjningsberedskap (Mikko Savola cent)

Muntligt spörsmål MFT 5/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Savola, varsågod.

Debatt

16.45 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa herra puhemies! Niin hyvinä kuin vaikeina aikoina kokonaisvastuu Suomen tilanteesta on maan hallituksella. Talouden kuntoon laittaminen on tärkeä tehtävä, sopeutustoimiakin pitää tehdä, mutta kun taloutta sopeutetaan, on otettava huomioon vallitsevat olosuhteet. Ukrainassa on käynnissä sota, suurvaltojen jännitteet lisääntyvät, Itämeren turvallisuus on ollut keskeinen asia kaapelirikkojen vuoksi. Ydinkysymys ja ykkösasia on varautumisessa ja huoltovarmuudessa.

Arvoisa puhemies! Viime viikolla tuli huolestuttava uutinen: Huoltovarmuuskeskus pienentää talouden säästösyistä viljan varmuusvarastoa yhdeksästä kuukaudesta kuuden kuukauden tarpeeseen. Keskustan mielestä perusasioiden on oltava kunnossa. Varmuusvarastojen purkamisen sijaan varautuminen, huoltovarmuuden vahvistaminen on viisautta tässä ajassa. Ymmärtääkö hallitus tässä asiassa täysin, mistä on kysymys? Kun Huoltovarmuuskeskuksen johtaja toi tämän huolen esiin, [Puhemies koputtaa] pääministeri Orpo, teidän ensimmäinen reaktionne oli ärähdys, ja kielsitte asiasta puhumisen. [Puhemies koputtaa] Pääministeri Orpo, onko nyt todella oikea aika säästää huoltovarmuudesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.46 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin huoltovarmuuden merkitys ja sen tärkeys korostuivat ja tulivat hyvin näkyviin edellisellä hallituskaudella, kun maata kohtasi ensin koronapandemia ja sen jälkeen syttyi vielä Euroopassa täysimittainen hyökkäyssota. Koronan myötä havaittiin, että huoltovarmuus ei Suomessa ehkä ollut ihan sillä tasolla kuin mitä olisi tarvittu, ja sen myötä Huoltovarmuuskeskuksen toiminta on laajentunut aika paljonkin, jopa niin paljon, että on jouduttu tässä vaiheessa tarkastelemaan sitä, millä tavoin mitäkin huoltovarmuuden osaluetta painotetaan. On totta, että nyt huoltovarmuuden viljan varmuusvarastointia laskettiin minimissään kuuden kuukauden tasolle, mutta tässä on kyse siis siitä, että sillä kuuden kuukauden tasolla se on aiemminkin ollut. Korona-aikaan sen nostettiin yhdeksän kuukauden tasolle, ja siellä se on pysynyt. Nyt kun meillä on näitä kaapelirikkoja ja muita, niin katsottiin, että tässä vaiheessa on tarpeellista laskea se minimiraja takaisin siihen kuuteen kuukauteen, mutta sitä voidaan tarkastaa ylöspäin, jos tilanne niin vaatii.

Punkt i protokollet PR 2/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.48 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Huoltovarmuus on tällaisena aikana suomalaisten halpa henkivakuutus, ja se on hoidettava täydellisen hyvin. Leipäviljan saanti tähän maahan on täysin meidän omissa käsissä, aivan kuten energiankin. Meillä tällä hetkellä, arvoisa puhemies, poltetaan viisi kuusi miljoonaa mottia mäntytukkia ja mäntykuitua ja hyvää vanerikoivua ja kuusitukkia kattiloissa. Hallitusohjelmanne mukaan, arvoisa pääministeri, olette luvanneet, että tämä turveasia ja huoltovarmuusvarastot nostetaan oikealle tasolle ja alamme polttaa halpaa energiaa. Tämä turpeen syrjiminen ja väärät perusteet, joilla ilmastopolitiikkaa on tehty, pitää oikaista. Elikä turvehan uusiutuu, kuten tiedämme, ja tällä keinoin säästämme valtavasti rahaa ja pudotamme energian kustannukset, jolloin kansantalous tervehtyy, ei tarvitse ottaa velkaa, ihmiset menevät töihin ja sahat toimivat ja sellutehtaat toimivat.

Arvoisa maa- ja metsätalousministeri, aiotteko te todella ruveta nyt tätä hallitusohjelmaa toteuttamaan, niin että saamme kotimaisen energian halvaksi ja nämä hallitusohjelmassa mainitut tavoitteet huoltovarmuuden toteuttamisesta onnistuvat? — Jos ei maa- ja metsäministeri vastaa, niin ehkä sitten ministeri Rydman tai joku muu. Olkaa hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.49 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä varmasti oli monelle ministerille kuuluvia asioita huoltovarmuuteen liittyen ja toki myös sitten energiaan liittyen. Se, mikä on huojentavaa tietenkin nyt tässä huomata, on se, että kun me olemme Suomessa tehneet paljon esimerkiksi uusiutuvan energian saamiseksi ylös, niin on hyvä huomata, se on toki myös siinä mielessä kannattanut, että meillä on keskimäärin edelleen erittäin edullinen sähkö ja energia tässä maassa, ja myös kaukolämpö on erittäin merkittävässä asemassa meidän lämmitysjärjestelmässä.

Se, mikä meitä enemmänkin haastaa, on se, että meillä on myös toimitusvarmuutta ja se toimitusvarma ja myös edullinen sähkö voitaisiin varmistaa kaikissa tilanteissa. Tämä on se meidän suurempi huolenaihe pidemmällä aikavälillä. Tällä hetkellä meillä tilanne kuitenkin on hyvä, huolimatta siitä, että meillä esimerkiksi yksi siirtokaapeleista on vioittunut, mutta tämänkin eteen pitää huoltovarmuuden suhteen tehdä enemmän työtä, jotta me voimme jatkossa huolehtia siitä, että ensinnäkin rikkoutumisia ei sattuisi ja että jos niitä sattuu, meillä on myös kyky korjata niitä nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä maa- ja metsätalousministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.50 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Todellakin hallitusohjelmassa on hyvät kirjaukset, ja erityisesti maa- ja metsätalousministeriön tontille kuuluu nimenomaan kasvu- ja toisaalta kuiviketurpeesta huolehtiminen. Näissä hallitus on tekemässä tiekarttaa, millä pystymme varmistamaan, [Välihuutoja — Keskustan ryhmästä: Niin, mutta tekoja nyt!] että meillä on kasvu- ja kuiviketurvetta käytössä myöskin tulevaisuudessa. Meillähän sitten tosiaan energiaturve on siinä isossa roolissa, että pelkkää kasvu- ja kuiviketurvetta ei juurikaan nosteta vaan tarvi-

Punkt i protokollet PR 2/2025 rd

taan se energiaturve, ja siinäkin hallitus nimenomaan Huoltovarmuuskeskuksen kautta on tehnyt niitä sopimuksia tuottajien kanssa.

Mutta tähän kysymykseen, mikä liittyy puun polttamiseen: Tässä yhteydessä nostan esille tämän Metka-tukijärjestelmän, jolla meillä on saatu nimenomaan energiapuuta korjuuseen, ja sehän on tärkeää, että silloin ei ajaudu sitä niin sanottua järeää tukkia sinne poltoon vaan että erilaista korjuujätettä ja vastaavaa sekä energiapuuta harvennuksesta päätyy sitten siihen energiakäyttöön, minne se sopii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.52 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minua hieman kyllä hämmensi ministeri Rydmanin vastaus, että juuri nyt on oikea aika laskea Suomen viljan varmuusvarastoa kuuteen kuukauteen — että nyt olisi se aika.

Mutta, arvoisa puhemies, Suomen tavaraviennistä ja -tuonnista 96 prosenttia kulkee Itämerellä laivoilla. Tämä laivaliikenne on valtavan tärkeää, elintärkeää Suomelle. Tilanne Itämerellä on jännitteinen, ja jos ajattelemme tilannetta, että siellä tämä laivaliikenne häiriintyisi, niin olisimme todella pulassa. Nyt jos koskaan olisi tärkeä hetki lähteä suunnittelemaan ja neuvottelemaan vaihtoehtoisia reittejä, esimerkiksi pohjoisesta maata pitkin rautatiereitti pohjoiselle Atlantille.

Nyt haluaisin kysyä asianomaiselta ministeriltä: onko Suomella käynnissä parhaillaan ministeritason neuvotteluja siitä, että saisimme rautatieyhteyden esimerkiksi Kolarista Kii-runan kautta Narvikin satamaan, ja jos on, missä vaiheessa neuvottelut ovat, ja jos ei ole, niin miksi ei ole?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ranne, olkaa hyvä.

16.53 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia. — Tässä voin todeta, että hallitus on ollut erittäin etukenoinen, eli meillä on valmistumassa ennen kesää selvitys nimenomaan liittyen näihin raideyhteyksiin Narvikiin, pohjoiseen. Tämän osalta olemme myöskin neuvotelleet ja koko ajan pitäneet yhteyttä muihin Pohjoismaiden kollegoihin. Tämä on ollut valmisteilla ja tullaan saamaan ulos ennen ensi kesää. Tämän kautta tullaan myöskin hakemaan EU-rahoitusta nimenomaan pohjoisen läntisten yhteyksien rakentamiseksi, ja tämä kokonaisuus tietenkin palvelee koko Suomen huoltovarmuutta. Meillä on liikennesuunnitelma, 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma juuri päivityksessä, ja siellä korostetaan nimenomaan huoltovarmuutta, sotilaallista liikkuvuutta, meidän läntisiä yhteyksiä, Pohjois-Suomen olosuhteita.

Tämä on aivan ennenkuulumatonta ja täysin erilaista kuin mitä aikaisempi hallitus liikennepolitiikassaan teki. Silloin haluttiin vähentää autoilua, silloin haluttiin myöskin ajaa lentoliikennettäkin osin alas, mutta me olemme nimenomaan sitä mieltä, että kaikki liike, myöskin siellä pohjoisessa, täytyy saada sujuvammaksi, turvallisemmaksi ja toimivammaksi. [Puhemies koputtaa] Me olemme nimenomaan satsanneet liikennepuolella turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen.

Frågan slutbehandlad.